

T | PRVW00 | 0

ZALIJEPITI NALJEPNICU UČENIKA

BIOLOGIJA

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

APRIL, ŠKOLSKA 2025/2026. GODINA

UPUTSTVO

VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA: 60 MINUTA

Dozvoljen pribor: grafitna olovka, gumica i hemijska olovka.

Pažljivo pročitajte svako pitanje i uputstva koja su napisana ispred svake grupe pitanja.

Ako odgovor dajete na više načina, nedvosmisleno označite koje rješenje treba da budu ocjenjivač.

Rješenje zadatka/pitanja OBAVEZNO pisati na mjestu predviđenom za taj zadatak/pitanje.

ZA VRIJEME RADA NA TESTU NIJE DOZVOLJENA UPOTREBA ELEKTRONSKIH UREĐAJA I KOREKTORA.

Pitanje će se vrednovati sa **0 bodova** ako je:

- ▶ netačno
- ▶ rješenje napisano na mjestu koje nije predviđeno za taj zadatak/pitanje
- ▶ zaokruženo više ponuđenih odgovora
- ▶ nečitko i nejasno napisano.

Ukoliko pogriješite, prekrižite i rješavajte ponovo.

ŽELIMO TI MNOGO USPJEHA!

T | PRV00 | 1

U pitanjima od 1 do 5 zaokruži slovo ispred tačnog odgovora.

1

P | ZVQEN | 1

Virusi su građeni iz:

- A. ćelijske membrane i nasljednog materijala
- B. ćelijskog zida, kapsida, vrata i nožica
- C. ćelijske membrane, vrata i nožica
- D. kapsida i nasljednog materijala (DNK ili RNK)

2

2

P | CFHHG | 1

Zaokruži tvrdnju koja NIJE tačna.

- A. Alge su bogate vitaminima i mineralima.
- B. Alge su najveći proizvođači hrane i kiseonika na Zemlji.
- C. Alge su saprofitski organizmi.
- D. Važne su kao bioindikator zagađenosti sredine.

2

T | PRV00 | 2

3

P | S2H74 | 2

Listovi paprati imaju sledeće uloge:

- A. za fotosintezu i proizvodnju CO₂
- B. za razmnožavanje i upijanje mineralnih materija
- C. za fotosintezu i razmnožavanje
- D. za disanje i uzimanje vode

2

4

P | C8759 | 2

Zaokruži tvrdnju koja se NE odnosi na vodozemce.

- A. Dišu pomoću kože i pluća.
- B. Imaju unutrašnje oplodjenje.
- C. Imaju kloaku.
- D. Polažu jaja u vodu.

2

5

P | 5B786 | 2

Koja od navedenih žlezda NEMA izvodni kanal?

- A. lojna žlezda
- B. pankreas
- C. znojna žlezda
- D. nadbubrežna žlezda

2

T | PRVW00 | 3

U pitanjima od 6 do 10 pažljivo popuni tabele.

6

P | ZAZDV | 3

Upiši X ispred odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).

TVRDNJA	TAČNA	NETAČNA
Dizenterična ameba izaziva krvavi proliv, koja u tijelo čovjeka dospijeva zaraženom vodom, hranom ili rukama.		
Bolest spavanja izaziva opasan bičar-tripanozoma, a prenosilac bolesti je zaražena voda ili hrana.		
Dizenterična ameba izaziva bolest dizenteriju, a u tijelo čovjeka dospijeva ubodom zaraženog komarca.		
Bolest malariju izaziva malarični plazmodijum, a prenosilac bolesti je ženka malaričnog komarca.		

2

T | PRVW00 | 4

P | 5ZX3Z | 4

7

Upiši X na odgovarajuće mjesto u tabeli tako da pravilno povežeš karakteristike sa vrstom gljiva.

KARAKTERISTIKE	VRSTE GLJIVA		
	Pečurke	Kvasci	Plijesni (buđi)
Jednoćelijske su gljive. U ćelijskom zidu imaju hitin, ne obrazuju hife. Izazivači su vrenja.			
Razvijaju se na hljebu, voću, povrću, siru...Mogu da izlučuju antibiotike. Najpoznatiji antibiotik je penicilin.			
Micelijum ovih gljiva nalazi se u zemljištu. Obrazuju plodonosna tijela.			

2

8

P | M5DWU | 4

Upiši X ispred odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).

TVRDNJA	TAČNA	NETAČNA
Čempres je listopadni četinar.		
Smrča je golosjemenica.		
Cikas ubrajamo u palme.		
Bor obrazuje šišarke.		

2

T | PRV00 | 5

P | HXE6Y | 5

9

Upisivanjem slova X u odgovarajući dio tabele poveži oboljenje sa odgovarajućim organskim sistemom.

1. Rahitis	A. Krvni sistem
2. Astma	B. Sistem za disanje
3. Hemofilija	C. Koštano - mišićni sistem
4. Ekcem	D. Koža

Oboljenje	Organski sistem			
	A.	B.	C.	D.
1.				
2.				
3.				
4.				

2

10

Upiši X ispred odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).

TVRDNJA	TAČNA	NETAČNA
Leukemija je bolest koja zahvata ćelije krvi.		
Prenos kiseonika i ugljen-dioksida vrše leukociti.		
Proces unošenja dodatne krvi u krvni sistem naziva se transfuzija.		
Trombociti sadrže hemoglobin.		

2

T | PRVW00 | 7

U pitanjima od 11 do 20 upiši odgovore na za to predviđeno mjesto.

11

P | F6Y44 | 7

Na fotografiji se nalazi jedan organizam. Naučno ime vrste kojoj pripada ovaj organizam je *Trifolium pratense*. Odgovori na pitanja.

A. Šta u imenu vrste označava riječ *Trifolium*?

Odgovor: _____.

B. Šta označava riječ *pratense*?

Odgovor: _____.

C. Kako se naziva familija kojoj pripada ovaj organizam?

Odgovor: _____.

D. Po čemu je ova familija dobila svoje ime?

Odgovor: _____.

4

12

P | V3CRH | 7

Biljke su značajne za život na zemlji jer u procesu fotosinteze proizvode gas

_____.

1

Pažljivo pogledaj slike i odgovori na pitanja.

Slika 1.

Slika 2.

Slika 3.

Slika 4.

Slika 5.

A. Koji organizmi imaju sposobnost da izbacuju želudac, pa varenje hrane započinju izvan tijela?

Odgovor: _____.

Na kojoj se slici nalaze?

Odgovor: _____.

B. Oko usnog otvora imaju ručice za hvatanje hrane. O kojim organizmima je riječ?

Odgovor: _____.

Na kojoj su slici predstavljeni?

Odgovor: _____.

C. Na trbušnoj strani se nalaze usta sa organom koji se naziva aristotelova lampa.

Koji su to organizmi?

Odgovor: _____.

Predstavljeni su na kojoj slici?

Odgovor: _____.

T | PRVW00 | 9

14

P | 7G65V | 9

Koji kičmenjaci imaju mliječne žlijezde?

Odgovor: _____.

1

15

P | Q8Q7Z | 9

Koje DVIJE grupe kičmenjaka su toplokrvne životinje?

Odgovor: _____.

2

16

P | HS3HJ | 9

Mejoza I se još naziva i _____ dioba, zato što se broj hromozoma

_____.

2

T | PRVW00 | 10

17

P | K42NA | 10

A. Mišićno tkivo građeno je od ćelija koje se nazivaju _____.

B. Mišićno tkivo čije ćelije su cilindrične i sa više jedara zove se _____
mišićno tkivo.

2

18

P | DPMJ9 | 10

Kretanje krvi kroz krvne sudove zahvaljujući radu srca je _____.

1

19

P | SLJQE | 10

A. Proces spajanja jajne ćelije i spermatozoida naziva se _____.

B. Ovaj proces se dešava u _____.

2

T | PRVW00 | 11

P | YUXCB | 11

20

Bolest izaziva virus koji napada moždane ovojnice i nervno tkivo. Virus se prenosi hranom, vodom, prljavim rukama. Oboljeli osjećaju malaksalost mišića, ne mogu da pomjeraju udove, u težim slučajevima ne mogu da dišu.

A. Koja bolest je opisana?

Odgovor: _____

B. Koja je primarna prevencija u slučaju ove bolesti?

Odgovor: _____

2

T | PRVW00 | 12

T | PRVW00 | 13

T | PRVW00 | 14

T | PRVW00 | 15

